

Masopust

Autor: Irena Paulová, Mgr.

Použití: 2. ročník

Datum vypracování: 10. 2. 2013

Datum pilotáže: 19. 2. 2013

Metodika: Žáci sledují obrázky, učitel popř. žácičtou doplňují text a na závěr zodpoví jednoduché otázky.

Anotace: Prezentace přibližuje dětem staročeskou zábavu lidí nejznámější maskyprůvodu a tradiční masopustní pokmy. Znáť již tento zvyk téměř vymizel.

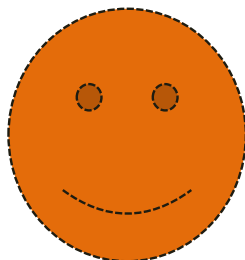
Klíčová slova: Masopust, maskami průvod, maska

MASOPUST

Co je masopust ?

Masopust neboli karnevalové období bylo v minulosti období od Tří králů do Popeleční středy. Popeleční středou začíná postní období před Velikonocemi. Maškarní zábava, která probíhala zpravidla na masopustní úterý, tedy v úterý před Popeleční středou, byla vyvrcholením masopustu. Dnes se jako masopust (nebo karneval) označuje zejména toto masopustní veselí. Nářečně masopust, šibřinky, fašank, ostatky aj.

Oslavy **masopustu** jsou písemnými zprávami doloženy ze 13. století.

TŘI MASOPUSTNÍ DNY:

Tučný čtvrtek

Býval přípravou na masopustní neděli. Říkalo se, že na Tučný čtvrtek se musí jíst a pít co nejvíce, aby byl člověk celý rok při síle....

Taneční neděle

O Taneční neděli začínala hlavní zábava.

Maškarní úterý

Maškarní úterý bylo vyvrcholením celého masopustního období, pořádaly se maškarní průvody.

Masopustní dobroty

Hlavní masopustní zábava začínala o "masopustní neděli" bohatým obědem a hodováním. Nezbytnou součástí masopustního jídelníčku byly **koblihy** smažené na másle. Na stole ovšem nemohli chybět ani **boží milosti**, **klobásy** a **slanina** a pochopitelně pálenka, neboť tím vším byli občůzkáři obdarováváni.

Masopustní masky

V některých regionech (Chodsko, Doudlebsko, Hlinecko, Strání aj.) je součástí oslav obřadní **průvod masek**, který obchází s muzikou vesnicí. Tento akt konají zvlášť vypravené skupiny lidí ve specifickém ustrojení a se specifickým chováním, mající dlouhou tradici.

Slaměný

Jedna z tradičních masopustních masek.

Mezi tradiční **masopustní masky** patří medvěd s medvěďárem, šašek, bába s nůsí, kominík, kobyla, četník, žebřák, masky zvířat a další. Masky také často představovaly špatné lidské vlastnosti.

Popeleční středa

Popeleční středa se již nesla v přísně postním duchu. Oběd tvořila většinou čočka s vajíčkem, sýr, chléb, vařená krupice nebo pečené brambory. Její termín připadá na 40. den před Velikonocemi; do těchto 40 dnů se nepočítávají neděle, proto v praxi připadá popeleční středa na 46. den před Velikonoční nedělí. Kvůli nepravidelnému výpočtu data Velikonoc se její termín každý rok mění.

Kontrolní otázky:

1. Co je to masopust?
2. Kdy se slaví masopust?
3. Jaké jsou nejznámější masky v průvodu?
4. Co se o masopustu tradičně jí?

Odpovědi:

1. Karnevalové období , maškarní zábava.
2. Období od Tří králů do Popeleční středy.
3. Medvěd s medvědářem, kobyla, šašek, bába s nůšící, četník, muzikanti, aj.
4. Koblíhy, boží milosti, klobásy, slanina.

Použité zdroje:

Snímek 3

Masopust: průvod. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Masopust>

Maska: čaroděj. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: http://www.doubice.cz/images/masopust_chribska.jpg

Snímek 4

Průvod: s dětmi. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: <http://www.cestovatel.cz/foto-soubory/thumb/masopust.jpg>

Maska: kapelník. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: <http://www.receptyonline.cz/data/pics/tema-mesice-masopust/masopust6.jpg>

Maska: smrtka. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z:

http://www.obrazky.cz/detail?q=wikipedie%20masopust&offset=217&limit=20&bUrlPar=filter%3D1&resNum=233&ref=http%3A//www.obrazky.cz/%3Fq%3Dwikipedie%20masopust%26from%3D199&resID=0zERwkASTJ43CPc5nwk9sf2FEnNjaQQjMVL-BjhfJYE&imgURL=http%3A//www.kounov.cz/images/big/mosopust_06_04_big.jpg&pageURL=http%3A//www.kounov.cz/maso_04_06.html&imgX=800&imgY=1067&imgSize=144&thURL=http%3A//media1.picsearch.com/is%3F0zERwkASTJ43CPc5nwk9sf2FEnNjaQQjMVL-BjhfJYE&thX=96&thY=128&qNoSite=wikipedie%2Bmasopust&siteWWW=

Snímek 5

Klobásy: domácí. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z:

<http://www.obrazky.cz/detail?q=wikipedie%20klob%C3%A1sy&offset=1261&limit=20&bUrlPar=filter%3D1&resNum=1266&ref=http%3A//www.obrazky.cz/%3Fq%3Dwikipedie%20klob%C3%A1sy%26from%3D1243&resID=nlbFdpp0DrIWlqAEybcblLULWAesS6LSEb8IYEuN0hDM&imgURL=http%3A//blog.sme.sk/blog/3536/122992/33.JPG&pageURL=http%3A//marusic.blog.sme.sk/c/122992/Udena-fotoreportaz.html&imgX=550&imgY=412&imgSize=228&thURL=http%3A//media1.picsearch.com/is%3FnlbFdpp0DrIWlqAEybcblLULWAesS6LSEb8IYEuN0hDM&thX=128&thY=96&qNoSite=wikipedi>

Koblihy: na míse. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: http://www.obrazky.cz/detail?q=wikipedie%20koblihy&offset=1&limit=20&bUrlPar=filter%3D1&resNum=1&ref=http%3A//www.obrazky.cz/%3Fq%3Dwikipedie%20koblihy%26from%3D55&resID=wpGjHOIJCb8G-8ei4e85MADhV2j6T6dOnbMSpNN1YZ0&imgURL=http%3A//i.idnes.cz/11/032/cl6/PP39b62f_koblihy.JPG&pageURL=http%3A//ostrava.idnes.cz/stoji-ti-to-za-to-abych-te-bodl-vyhrozoval-zlodej-koblih-ochrance-phj-/ostrava-zpravy.aspx%3Fc%3DA120307_095632_ostrava-zpravy_jog&imgX=630&imgY=395&imgSize=83&thURL=http%3A//media4.picsearch.c

Snímek 6

Maska. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Masopust>

Masopust: masky. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: http://www.obrazky.cz/detail?q=wikipedie%20masopustn%C3%AD%20masky&offset=433&limit=20&bUrlPar=filter%3D1&resNum=439&ref=http%3A//www.obrazky.cz/%3Fq%3Dwikipedie%20masopustn%C3%AD%20masky%26from%3D415&resID=xUpc1NPWXW1-L9nwJCRNBST1JqOsAzF8k-rPh50DQeM&imgURL=http%3A//g.denik.cz/7/06/novy_bor_masopust_karneval_masky_pruvod_hudba-veseli_tradice_1103_denik-100.jpg&pageURL=http%3A//ceskolipsky.denik.cz/zpravy_region/novym-borem-prosel-brazilsky-pruvod20110321.html&imgX=100&imgY=75&imgSize=5&thURL=htt

Snímek7

Maska: krávy. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z:
[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Masopustn%C3%AD_ma%C5%A1kary_v_Milevsku_\(15\).jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Masopustn%C3%AD_ma%C5%A1kary_v_Milevsku_(15).jpg)

Maska: medvěda. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z:
http://www.obrazky.cz/detail?q=wikipedie%20masopust%20medv%C4%9Bd&offset=19&limit=20&bUrlPar=filter%3D1&resNum=25&ref=http%3A//www.obrazky.cz/%3Fq%3Dwikipedie%20masopust%20medv%C4%9Bd&resID=kjgDtGR7m4LXtM7qri_ksAfA6WOHIKDu7ChDYX1kPas&imgURL=http%3A//mm.denik.cz/61/0e/masopust_medved20090213_denik_clanek_solo.jpg&pageURL=http%3A//hranicky.denik.cz/zpravy_region/obce-na-prerovsku-oziji-masopustem20090213.html&imgX=350&imgY=263&imgSize=64&thURL=http%3A//media5.picsearch.com/is%3FkjgDtGR7m4LXtM7qri_

žena s dítětem. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z:
<http://www.obecheralec.cz/clanky/0154/0154030.jpg>

Masky: kobyla a šašek. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-10]. Dostupné z:
http://www.obrazky.cz/detail?q=wikipedie%20masopust%20masky&offset=55&limit=20&UrlPar=filter%3D1&resNum=72&ref=http%3A//www.obrazky.cz/%3Fq%3Dwikipedie%2Bmasopust%2Bmasky%26step%3D20%26filter%3D1%26s%3D%26size%3Dany%26sId%3DTnIvdIPwOS2YiJF2ck7t%26orientation%3D%26from%3D37&resID=50JM2Fftu2ZKih3J6F0DKHMXh8tBX0Q0I1sD8SdYXV8&imgURL=http%3A//mm.denik.cz/11/f0/m6masopust_litomerice_denik_clanek_solo.jpg&pageURL=http%3A//litomericky.denik.cz/zpravy_region/do-ulic-litomerice-vyrazi-masky20120221.html&i

kliparty - galerie programu MS POWER POINT 2010